

LEZING GERMAANSE RUNEN

Flierefluiter ©2004

Welkom Allemaal,

Ik zal jullie vanmiddag wat meer vertellen over de Germaanse Runen. Runen zijn lettertekens met een magische betekenis en behalve om te schrijven worden ze tevens gebruikt om te divineren en magie te bedrijven. Het woord rune komt van het oud Noorse 'run' wat gefluister of geheim betekent.

Oorspronkelijk waren de Runen dan ook magische tekens met een geheime betekenis die alleen bij ingewijden bekend was. De Romeinse geschiedschrijver Tacitus beschrijft in zijn boek 'Germania' dat de Runen gebruikt werden door priesters als het om staatsaangelegenheden ging en door het familiehoofd als het om meer privé aangelegenheden handelde. Pas in de 6e eeuw werd de betekenis van de Runen ook bij het 'gewone volk' bekend en werden ze gebruikt om teksten te schrijven.

De oudste runeninscripties stammen uit de 3e eeuw en zijn gevonden in Denemarken. Het gaat hier om een reeks van 24 runentekens die de Germaanse Runen of de Oude Futhark (naar de eerste zes letters f-u-th-a-r-k) worden genoemd. Deze reeks is in de 6e eeuw vereenvoudigd tot 16 tekens die de Vikingrunen of de Jonge Futhark worden genoemd. Later zijn door taalveranderingen en klankverschuivingen nog meer reeksen ontstaan zoals de Angelsaksische Runen, de Friese Runen van respectievelijk 33 en 28 tekens. De Runen zijn tot in de 14 eeuw als lettertekens gebruikt in Engeland en in Scandinavië zelfs tot in de 16e eeuw. Hoe de Runen ontstaan zijn is een raadsel dat de archeologen niet hebben opgelost. Ze hebben verwantschap met zowel het Etruskische, Latijnse als het Griekse alfabet, maar wijken ook sterk van al deze alfabetten af.

Volgens de Germaanse mythologie zijn de Runen echter ontdekt door Odin. Deze God die altijd op zoek was naar wijsheid en kennis, verwondde zichzelf met zijn speer en hing vervolgens negen nachten en dagen ondersteboven aan de wereldboom Yggdrasil. In het Lied van de Hoge, de Havamal, in de Edda staat dit als volgt beschreven: "Ik weet dat ik hing aan een wonderige boom, negen nachten lang, Verwond door een speer door Odin gegeven, ik zelf aan mij zelf, Aan die boom waarvan niemand weet uit welke wortels hij groeit, Ik kreeg niet het geluk van drank of brood, Ik tuurde omlaag, Ik pakte de Runen op, schreeuwend pakte ik ze op, En ik viel omlaag." Dit verhaal laat zien dat de Runen niet zomaar letters zijn die je op school leert. Odin moet een zware beproeving doorstaan en heel wat offers brengen voor hij de Runen vindt. De mythe brengt de Runen verder in verband met Yggdrasil, de wereldboom die alle negen werelden met elkaar verbind. Dit en het gegeven dat Odin negen nachten in de boom hangt wijst er op dat de Runen de wijsheid en kennis van de gehele schepping bevatten.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat de Runen van oudsher gebruikt worden om te divineren. Divinatie was bij de Germanen van groot belang en werd bij praktisch alle belangrijke beslissingen toegepast en over de uitkomst viel niet te twisten. Ceasar vertelt dat de Germanen eens weigerden om met zijn legioenen te strijden omdat een orakel had bepaald dat de slag pas na nieuwe maan plaats mocht vinden. Tacitus beschrijft hoe de Germanen een tak van een vruchtboom in stukjes snijden en hierop tekens kerven. Waarschijnlijk waren dit runetekens. Deze gekerfde stukjes hout werden op een wit doek geworpen en de priester of het familiehoofd die het orakel raadpleegde nam vervolgens drie stukjes op en interpreteerde de

tekens hiervan. Bij twijfel of ingewikkelde zaken werd dit ritueel drie maal herhaald en hierna was de uitkomst definitief. Een gevangen legionair vertelde aan Ceasar dat de Germanen de runen raadpleegde over de vraag of ze hem levend moesten verbranden of sparen. Nadat de Runen driemaal aangaven dat de gevangene gespaard moest worden, lieten ze hem vrij. Hij had geluk want soms werden gevangenen en slaven zelf gebruikt om te divineren. Tacitus beschrijft hoe Germaanse priesteressen de toekomst voorspelden door gevangenen open te snijden en hun bloed en ingewanden te interpreteren. Een ander veelgebruikt orakel was het gesnuif van paarden. De Germanen geloofden dat deze dieren de vertrouwelingen van de Goden waren en hun boodschappen overbrachten naar de mens.

Een andere methode om te divineren werd uitsluitend toegepast door vrouwelijke zienersessen. In de saga van Erik de Rode wordt verteld hoe een rondtrekkende zieneres bij een boerenhoeve komt en wordt gevraagd om voorspellingen te doen over de komende winter. De zieneres neemt plaats op een zetel voor in de zaal en vraagt aan de bewoners van de hoeve om de oude liederen voor haar te zingen zodat zij in trance kan raken. Deze saga speelt zich echter af na de kerstening van IJsland en de bewoners kennen deze liederen niet meer. Na veel zoeken blijkt er nog een vrouw te zijn die de juiste liederen wel kent maar aangezien zij christen is weigert ze te zingen. De rest wil echter graag weten wat de komende winter brengt en onder bedreiging van een zwaard zingt zij uiteindelijk toch de liederen voor de zieneres die hierop in trance raakt en haar voorspellingen doet. Deze saga laat zien welk belang de Germanen aan liederen hechtte. Zonder de juiste liederen kon de zieneres haar werk niet doen.

Magische spreuken werden vroeger vaak gezongen en men geloofde dat ze hierdoor extra kracht kregen. We vinden dit nog terug in het Engelse woord 'enchanted' dat zowel bezongen als betoverd betekend. In de Edda leert Odin ook enkele magische liederen aan mensen waar hij te gast is. 'Die gezangen ken ik die geen koningin kent, en geen enkel mens. Hulp heet de eerste, die jou zal helpen bij twisten, zorgen en al je leed.' Dat ook de namen van Runen vaak gezongen werden blijkt uit het Fins waar het woord 'runos' lied betekent. Het is nog steeds de gewoonte om de namen van Runen te zingen als je ze ergens inkerft of opschrijft en zo hun kracht te activeren. Een andere manier om de kracht van een bepaalde Rune tijdens een ritueel of meditatie te activeren is de vorm van deze Rune aan te nemen. Je gaat dan in een houding staan die overeen komt met de vorm van deze Rune en zingt dan diens naam. Deze 'runische yoga' is niet van Germaanse oorsprong, maar werd in de jaren '20 door Duitse occultisten ontwikkeld en tot op heden door veel mensen toegepast.

Het activeren van de kracht van de Runen voor magische doeleinden door ze ergens in te kerven en hun naam te zingen gebeurde waarschijnlijk ook al in de tijd van de Germanen. De meeste volkeren in de Oudheid beschouwden letters als magische tekens met elk een eigen kracht. Dat dit ook voor de Runen gold blijkt uit de beschrijving in de Edda (Havamal):

'Je zult de Runen vinden, leesbare tekens,
zeer krachtige tekens, zeer stevige tekens,
gekleurd door Grote Prevelaar,
gemaakt door Hogere Machten,
en geritst door de roeper onder de goden.'

Uit een ander vers blijkt dat de magie van de Runen zo sterk is, dat er zelfs de doden mee tot leven gewekt kunnen worden.

'Ik ken een twaalfde (spreuk)
als ik hoog in een boom een lijk aan een strop zie slingeren
dan kleur en rits ik de Runen
zo dat de man er af komt
en met mij gaat praten.'

De meeste bekende runeninscripties zijn teksten op grafstenen en gedenkstenen. Ze vertellen wie hier begraven ligt en welke heldendaden deze persoon verricht heeft. Soms staat in Runen op een kostbaar voorwerp zoals een drinkhoorn geschreven wie het gemaakt heeft. De oudere runeninscripties hebben echter meestal (ook) een magische betekenis. Vaak betreft het hier inscripties op wapens die de naam en functie aangeven. Het beroemdste voorbeeld is Mjólnir (Bliksem), de hamer van Thor. Een ander voorbeeld is een speer die in Denemarken is gevonden waarop de punt de krijgshaftige naam 'Ranja' is gekerfd. Ranja betekend 'rennen' of 'voorstormen' en zo geeft deze naam tevens de functie van de speer aan. Het idee hierachter is dat het inkerven van de naam met Runen de kracht van de speer versterkt.

Als je een voorwerp wilt opladen met de kracht van enkele Runen kun je de gekozen runetekens ook combineren tot een enkel teken. Dit wordt een bindrune genoemd. Door verschillende Runen te combineren tot een teken, combineer je ook de kracht en werking van de verschillende Runen tot een doelgerichte energie. Deze techniek, die vaak erg fraaie tekens oplevert, is met name geschikt voor magisch werk met talismans.

Dit was heel in het kort wat informatie over de Runen en hun gebruik. Zoals we gezien hebben kun je de Runen gebruiken om mee te schrijven en om te divineren, maar door runische yoga, de Runen te zingen en ze eventueel tot een bindrune te combineren kun je hun kracht ook aanwenden om magie te bedrijven en voorwerpen en talismans op te laden. Hiervoor is echter wel een gedegen kennis van de Runen en de Germaanse mythologie noodzakelijk.

De Runen zijn immers krachtige, magische tekens en zeker geen speelgoed. In de Edda stelt Odin de volgende vragen aan een zoeker naar wijsheid:

'Weet je hoe je ze ritst, weet je hoe je ze duidt?
Weet je hoe ze je kleurt, weet je hoe je ze test?
Weet je hoe je ze eert, weet je hoe je ze offert?
Weet je hoe je ze aanbidt, weet je hoe je ze slacht?'

Dit laat duidelijk zien dat je een grondige studie moet doen naar de Runen voor je een echte Runenritser bent.

Hieronder staan de Runentekens van de Oudere of Germaanse Futhark met een korte uitleg van hun betekenis:

 Fehu, Vee, F	Vee en Vuur Goud en Geld de Gaven van Fehu	(roerende) welvaart, geluk, groei, geeft energie, rijkdom, Kundalini, versterkt
 Uruz, Oeros, U	Gezondheid, Groei, Levenslust de Kracht van Uruz	positieve kracht, gezondheid, doorzettingsvermogen, healing, balans
 Thurisaz, Reus, Th	Aanval, Verdediging, Beschermend, Bedreigend, Reus Thurisaz	conflict, verdediging, aanval, vervloeking, fallus, schaduw, reus
 Ansuz, God, A	God en Godin, Aas en Waan, de Adem van Ansuz	godelijke kennis, voorouders, adem, prana, divinatie, communicatie, hypnose, suggestie
 Raido, Rijden, R	Ritme, Reizen, Controle, Ritueel, rij met Raido	controle, initiatief, beweging, reis, raad, ritme, ritueel, leiderschap
 Kenaz, Toorts, K / C	Inspirerende Vonk, Verlichtende Vlam, Kennis door Kenaz	kennis, inzicht, onthult geheimen, harmonie,
 Gebo, Geschenk, G	Balans en Verbinding, Oorzaak en gevolg, het Geschenk van Gebo	balans, evenwicht, verbinding, geschenk, contract, overeenkomst, karma
 Wunjo, Vreugde, W	Vreugdevolle Vervuller van Wens en Wil Wunjo	realisatie Ware Wil, vriendschap, consensus,
 Hagalaz, Hagel, H	Onverwerkt Verleden, Helse Hagelstorm, Heil Hagalaz	aanval in dromen, verleden, versterkt lopende ontwikkelingen, onderbweste
 Naudiz, Noodzaak, N	Angst wordt overwonnen, Schulden ingelost, noodzakelijk Naudiz	verdediging, binden, angst, schuld, zorgt voor het noodzakelijke

 Isa, IJs, I	Bevriezing, Blokkade, Frustratie, Materialisme, kil en koud, Statisch is het ijs van Isa	blokkeert, concentratie, stabiliseert, statisch
 Jera, Jaar, J	immer draait het Wiel, nimmer stopt de Kringloop, jaar in, jaar uit, Jera	positieve verandering, tijd, resultaat, oogst
 Eihwaz, Taxus, Ei	Doelgericht geschoten pijl, verbindende Steunpilaar, Yggdrasil, Eihwaz	zoektochten, shamanistische reizen, wil opleggen, inzicht in leven en dood, visioenen, dromen,
 Pertho, Geboorte, P	Occulte Kosmische Kennis, Geboorte, Geheim, Voorouders, Pertho wijdt in	regressie, geboorte, verborgen kennis, openbaring, latente mogelijkheden aanboren, inwijding
 Algiz, Bescherming, Z	Heil, Zegen, Bescherming, Bescherming, Zegen, Heil, Alles van Algiz	bescherming, Hogere Zelf, zegening, religie
 Sowelu, Zon, S	Snelheid en Kracht, Groei en Ontwikkeling de Wil van Sowelu	healing, kracht, intuïtie, snelle effecten
 Tiwaz, Tyr, T	Strijd, Moed, Eer, geschillen beslechten, vertrouw op Tiwaz	gerechtigheid, vertrouwen en geloof, leiderschap, overwinning
 Berkana, Berk, B	Vriendin van Moeder en Kind, Vruchtbaarheid en Genezing, Vrouwe Berkana	vrouwenzaken, kindzaken, verbergt geheimen, liefde, inwijding
 Ehwaz, Paard, E	Samenwerkende Partners, Lichaam en geest, Ruiters en Rijdier, Ehwaz het Paard	relaties, samenwerking, loyaliteit, rouw, seksualiteit, shamanistische reizen
 Mannaz, Mens, M	Samen sterk zijn, Eendracht geeft Macht, de Kracht van Mannaz	geest, intellect, discussies, medestanders aantrekken,

 Laguz, Meer. L	Vruegde, Overvloed, Gevoel, Getijden, Dromen en Magie, de Diepte van Laguz	magie, gevoel, beïnvloeding,
 Inguz, Frey, NG	Zoon van Voorouders, Magische Cirkel en Poort, Tekenen van Frey, Inguz	poort naar andere werelden, magische cirkel, vruchtbaarheid, lust, seks
 Othila, Georven Land, O	Bloed, Bodem, Bezit Traditie en Indentiteit, Othila beschermt de Tempel	stam, groep, aardend, traditie, bezit, voorouders
 Dagaz, Dag, D	Verborgen tussen Donker en Licht, Verandering en Evenwicht, het Moment van Dagaz	snelle cyclus, onzichtbaarheid, polariteit

Informatie:

Aswynn, F. (1990) Northern mysteries and magic. Llewellyn Publications, St. Paul
Cotterell, A. (2002) Encyclopedie van de Mythologie. Veltman, Utrecht
Gardenstone (2006) Germanische Magie. Arun Verlag, Uhlstädt-Kirchhasel
Grant, J. (2002) Viking Mythologie. Libero, Kerkdriel
Hauden, A. (2008) The ancient fires of Midgard. Eigen uitgave
Lankester, J&K (2000) De taal van de orakels. De Kern, Baarn
Meadows, K. (2001) Rune Power. Castle Books, Edison
Otten, M (vert) (2000) Edda. Ambo, Amsterdam
Philippa, M & Quak, A (1994) Runen. Rap, Amsterdam.

www.jackstoop.eu